

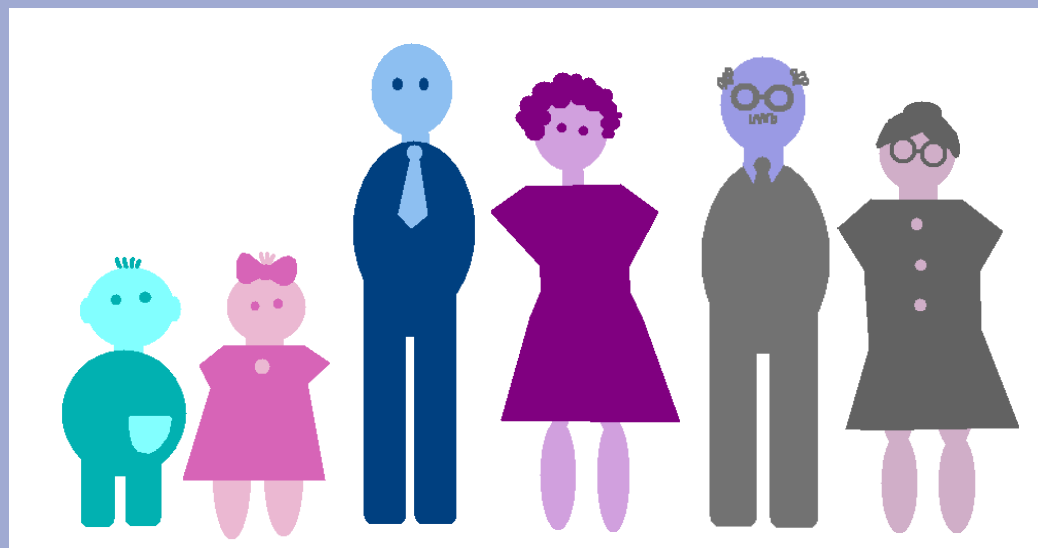
JEDNÁNÍ ODBORNÉ KOMISE PRO DŮCHODOVOU REFORMU

Tým 3 - Komplexní systémové analýzy, zásluhovost a transfery mezi rodinami a státem, Praha, MPSV ČR, 8. 10. 2015

Průběžná informace pro Odbornou komisi za pracovní tým PT3

Narovnání přirozených ekonomických vztahů a solidarita mezi generacemi a v rámci celé společnosti

Ing. Otakar Hampl, Ph.D.
MZe ČR

Informace o práci PT3 pro jednání Odborné komise

- **Účast na 4. Schůzi podvýboru pro sociálně pojistné systémy a důchodovou reformu Poslanecké sněmovny - 28.5.2015.** Členům podvýboru byla podána informace o návrzích pracovního týmu č. 3 schválených Odbornou komisí
- **Na jednání PT3 byli přizváni zástupci** komise pro rodinnou politiku.
 - Poprvé se zúčastnili jednání 6.8.2015 a jsou dále pravidelně zváni a informováni.
 - Tyto pracovní kontakty jsou cenné z důvodů přesahu jednotlivých problematik
- **Byly rovněž zahájeny práce na řešení vybraných problémů týkajících se zohlednění péče o závislé členy rodiny v rámci důchodového systému.**
 - Důchodový systém poskytuje v této oblasti silné nástroje – náhradní dobu započítanou v plné výši z hlediska doby pojištění a vyloučení této doby při výpočtu vyměřovacího základu, aby nedošlo k jeho snížení.
 - Přesto se do určité míry negativně projevuje například nepřímý dopad prostřednictvím omezeného kariérního a platového růstu pečující osoby
 - Některé podněty se týkají nepojistných dávek, proto jsou předběžně dohodnuty s kolegy z odborné komise pro rodinnou politiku pracovní schůzky k této problematice v užším expertním složení.

Informace o práci PT3 pro jednání Odborné komise - pokračování

- **Příprava návrhu Diferenciace pojistných sazeb u rodičů s více dětmi je nyní v legislativním procesu. Předpoklad předložení do vlády v 1. čtvrtletí 2016.**
- **Proběhlo společné jednání PT3, pracovníků ministerstva a pracovníků ČSSZ. PT3 byl informován v rámci legislativní přípravy návrhu na Sdílení vyměřovacích základů manželů.**
 - Záměr Sdílení vyměřovacích základů byl sekcí 7 MPSV v průběhu prvního pololetí 2015 v rámci standardního procesu RIA detailně analyzován a rozpracován. Ukázalo se, že realizace záměrů by si vyžádala mnoho dalších nezbytných souvisejících kroků, jako například průběžný sběr informací o všech pojištěncích ČSSZ v daleko širším rozsahu než je tomu v současné době (informace o existenci a ukončení manželství, informace o všech náhradních dobách, apod.). Implementace záměru by ČSSZ zatížila natolik, že by v nejbližších letech v podstatě „zablokovala“ realizaci jiných věcných změn v důchodovém systému. Proto MPSV práce na záměru Sdílení přerušilo.
 - Od záměru jako takového se však do budoucna zcela neupouští. Nabízí se ke zvážení, aby se PT3 v další práci zabýval návrhem p. Vostatka na Dělení důchodových nároků při rozvodu manželství, případně aby PT3 tuto problematiku spojil s jinými zásadními změnami v rámci důchodového systému spolu s provedením detailních procesních analýz.

Informace o práci PT3 pro jednání Odborné komise - pokračování

- **Pokračování prací na metodice mapování transferů mezi rodinou a společností**
 - Probíhají metodická upřesnění a výpočty **dvougeneračních ukazatelů celkového transferového příspěvku rodiny, resp. domácnosti, k dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.**
 - Pokračují práce na systematickém metodickém vyjádření a kvantifikaci **celkových ekonomických nákladů – tj. nákladů ušlých příležitostí domácnosti v souvislosti s výchovou dětí.**
 - **Konkrétně to znamená porovnání situace rodiny s dětmi s příležitostmi nemít děti.** Prostředky vynaložené na výchovu dětí lze v případě alternativního rozhodnutí nemít dětí použít jiným způsobem - například na zahraniční dovolenou nebo na pořízení vlastního bydlení nebo si je uspořít na svůj vlastní důchod. Jiným příkladem může být porovnání ušlé mzdy a kariérního postupu s výší rodičovského příspěvku a čerpáním rodičovské dovolené.
- Potřebu vytvoření výrazně příznivějších ekonomických podmínek pro rodinu a alespoň částečného vyrovnávání „nákladů ušlých příležitostí“ rodin s dětmi akcentuje už **Národní koncepce rodinné politiky (MPSV, 2005):** „*Dalším předpokladem pozitivní změny je **vytvoření výrazně příznivějších ekonomických podmínek pro rodinu, především pro rodinu s nezaopatřenými dětmi. Součástí této změny je alespoň částečné, ale zřetelné vyrovnávání „nákladů ušlých příležitostí“ rodin s dětmi ve srovnání s bezdětnými rodinami a jednotlivci, a to v rovině sociálních transferů i nabídky veřejných sociálních služeb.***“ a dále: „*Systém finanční podpory rodiny zatím u nás jen málo zohledňuje zvyšující se „hodnotu ušlých příležitostí“ spojenou s péčí a výchovou dětí a pomíjí motivaci pro narození dítěte vyššího pořadí.*“
- A rovněž také aktuální **Národní koncepce podpory rodin s dětmi (MPSV, 2009)** kromě zmíněného požadavku dále uvádí: „*Finanční podpora státu musí mít **oceňující charakter** a přispívat ke **spoluvytváření prorodinné atmosféry ve společnosti.***“ ... a také: „*Vláda zaměří svou pozornost, více než dříve, také na **středně příjmové rodiny** a bude hledat nové způsoby jejich materiální podpory.*“

Informace o práci PT3 pro jednání Odborné komise - dokončení

- Přitom je respektováno, že systémově se celkovým narovnáním transferů mezi rodinou a společností a propopulační politikou zabývá komplexní rodinná politika.
- **V souladu cíli č. 4 a č. 6 Mandátu Odborné komise si PT3 narovnání transferů klade v tomto smyslu pouze dílčí cíle – zvýšit solidaritu i zásluhovost rodin zohledněním práce i nákladů spojených s výchovou budoucí generace plátců do systému, částečně zmírnit nevýhodnost současných transferů ve vztahu k rodinám a tím zároveň částečně zmírnit současné nezamýšlené protipopulační prvky obsažené v důchodovém systému .**
- Na potřebu řešit některé výše uvedené skutečnosti upozorňuje například již **Národní zpráva o rodině (MPSV, 2004):** **„Význam dětí v rámci mezigenerační solidarity jako investice pro hmotné existenciální zajištění ve stáří byl omezen systémem sociální péče a důchodového pojištění, které eliminovalo bezprostřední závislost na dětech.“**
- a dále také: **„Tvorba lidského kapitálu a plnění dalších funkcí rodiny nejsou materiálně a finančně oceněny, což při ztrátě přímého materiálního nebo finančního užítku z dětí výrazně znevýhodňuje rodiny s dětmi vůči ostatnímu obyvatelstvu“.**
- Průběžné pracovní výstupy a další zdroje jsou uvedeny na webových stránkách PT3